

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 4, 2025

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:421](#) 21-03-2025

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:420](#) 21-03-2025

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:437](#) 21-03-2025

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:1459](#) 13-03-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:1403](#) 11-03-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:486](#) 04-03-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:421](#) 18-02-2025

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:303](#) 12-02-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:4153](#) 24-12-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:4154](#) 24-12-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:4156](#) 24-12-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3941](#) 10-12-2024

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:1533](#) 19-03-2025

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:1713](#) 12-03-2025

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:2317](#) 06-03-2025

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:3959](#) 05-03-2025

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:3005](#) 05-03-2025

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:1226](#) 05-03-2025

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:1259](#) 05-03-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:2707](#) 03-03-2025
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:1116](#) 20-02-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:3000](#) 19-02-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:2002](#) 13-02-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:2999](#) 12-02-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:3001](#) 15-01-2025
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:7636](#) 19-12-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13829](#) 28-11-2024
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:9739](#) 09-10-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13992](#) 10-09-2024
[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:3054](#) 09-09-2020

Antillen

[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2024:294](#) 30-07-2024

RECHTSPRAAK

Bij de berekening van de legitimaire massa wordt de waarde van moeders aandeel in het vermogen van de vof bepaald op de agrarische waarde en wordt het verschil tussen die waarde en de economische waarde niet aangemerkt als een gift bij de berekening van de legitieme portie.

Eiseres X en gedaagden Y en Z zijn de drie kinderen van vader en moeder. Vader exploiteerde tot 1 januari 1996 als eenmansbedrijf het landbouwbedrijf dat al vier generaties familiebezit is. Vanaf die datum tot zijn overlijden geschiedde dit in een vof met X. Vader overleed in 1996 en liet moeder alsmede X, Y en Z als erfgenamen achter. Aan moeder deelde hij alle goederen toe, de kinderen kregen een onderbedelingsvordering. Moeder en X hebben de vof voortgezet tot 2012 waarna moeder het bedrijf als eenmanszaak verder exploiteerde totdat zij deze in juni 2014 inbracht in een vof met Y en Z. In de vennootschapsakte is bepaald dat bij het overlijden van moeder haar aandeel verblijft aan Y en Z, in combinatie met een verdelings- en overnemingsbeding. In haar testament heeft de in 2021 overleden moeder Y en Z tot erfgenamen benoemd en X uitgesloten. X heeft in 2021 aanspraak gemaakt op uitbetaling van de vordering ter zake van vaders overlijden en haar legitieme portie in moeders nalatenschap. De vordering in verband met vaders nalatenschap is uitbetaald. In geschil is de omvang van de legitieme portie. In dat kader stelt de rechtbank vast dat er geen sprake is van een vordering van moeder op Y en dat bij de verkoop van moeders woning de hypothecaire lening niet volledig is afgelost. Partijen verschillen van mening over de waarde(bepaling) van dat aandeel van moeder in de vof en hoe die waarde moet worden meegerekend bij de vaststelling van de legitimaire massa. Y en Z verwijzen naar de zogenoemde voortzettingjurisprudentie (HR 13 februari 2014, ECLI:NL:2004: AN8172) en menen dat niet wordt uitgegaan van de waarde van dat (aandeel in het) ondernemingsvermogen in het vrije economische verkeer, maar dat de prijs daarvan op een zodanig bedrag wordt vastgesteld dat een lonende exploitatie van de onderneming nog juist tot de mogelijkheden behoort. Y en Z stellen dat door de inbreng door moeder van het economisch belang in de vof het juridisch eigendom dat tot haar nalatenschap behoort zodanig is uitgehold dat het waardeloos is geworden. De rechtbank volgt Y en Z hierin en stelt vast dat zonder de bij de vof verblijvende gebruiksrechten enkel het juridisch eigendom van de percelen niets waard is. Voorts geldt – zo de rechtbank – dat bij een

succesvol beroep op de voortzettingsjurisprudentie het niet van belang is of bij de inbreng van moeders aandeel in de vof al sprake was van een gift van moeder aan Y en Z en/of dit het geval is geweest bij gebruikmaking van het verdelings- en overnemingsbeding. In beide gevallen gelden immers dezelfde criteria. Vervolgens verwerpt de rechtbank het verweer van X dat de voortzettingsjurisprudentie niet van toepassing is omdat het hier niet gaat om een nog juist lonend bedrijf, maar om een juist niet lonend bedrijf. Voor het feit dat zij de laatste jaren weinig geld aan het bedrijf hebben onttrokken, hebben Y en Z een goede verklaring gegeven. Deze lage onttrekkingen leiden niet tot een ander oordeel over de financiële toestand van het bedrijf en dat geldt evenzeer voor het feit dat Y en Z ook met andere werkzaamheden inkomsten verwerven. Ook is een (lonende) voortzetting van het bedrijf naar alle waarschijnlijkheid niet meer mogelijk als het aandeel van moeder in de vof naar de economische waarde gewaardeerd en uitgekeerd zou moeten worden. Te voorzien is dat het bedrijf ten onder zal gaan aan zo'n grote onttrekking. De feiten – waaronder het generaties lang exploiteren van het bedrijf en het aangaan van een vof met Y en Z nadat de vof met X was geëindigd – leiden tot het oordeel dat het steeds de bedoeling van de vennoten is geweest na het overlijden van moeder voor Y en Z een lonende voortzetting van de onderneming mogelijk te maken. Al hetgeen hiervoor is overwogen leidt tot het oordeel dat bij de berekening van de grootte van de legitimaire massa van de nalatenschap van moeder de waarde van haar aandeel in het vermogen van de vof moet worden bepaald op de agrarische waarde en dat de redelijkheid en billijkheid eraan in de weg staan om het verschil tussen economische waarde en agrarische waarde aan te merken als een gift die bij de berekening van de legitieme portie moet worden meegerekend. Dat betekent dat er evenmin sprake is van een quasilegaat als door X aangevoerd. Gezegd kan immers worden dat moeders aandeel na haar overlijden tegen een redelijke tegenprestatie overgaat op Y en Z.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 09-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:9739

Zaaknummer: C/05/433323 / HZ ZA 24-90

Rechters: M. Stempher

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een nalatenschap die wordt afgewikkeld volgens Surinaams recht oordeelt het hof dat zowel de kinderen van erflaatster als haar echtgenoot ieder gerechtigd zijn tot het gebruik van een tot de nalatenschap behorende woning en de echtgenoot geen exclusief gebruiksrecht toekomt

Erflaatster A is overleden met achterlating van haar echtgenoot B en haar drie kinderen uit een andere relatie. A en B waren gehuwd op koude uitsluiting en A had niet bij uiterste wilsbeschikking over haar nalatenschap beschikt. Tot de nalatenschap, die wordt afgewikkeld naar Surinaams recht, behoort een appartement in Nederland ten aanzien waarvan de kantonrechter in eerste aanleg een beheersregeling heeft vastgelegd waarin o.m. is bepaald dat alle vier de erven de woning drie maanden per jaar mogen gebruiken. B verzoekt het hof een beheersregeling te treffen waarbij B tot de verdeling daarvan bij uitsluiting zal zijn gerechtigd tot het gebruik van het gemeenschapsgoed/het appartement. Volgens het hof heeft B niet aangetoond dat het appartement gold als de (enige) echtelijke woning en/of als zijn hoofdverblijfplaats. Maar ook afgezien van de vraag over de hoofdverblijfplaats heeft B ook anderszins onvoldoende gesteld om tot de conclusie te komen dat het billijk zou zijn dat hij met uitsluiting van de kinderen gebruik zou moeten kunnen maken van het appartement. Wat betreft zijn positie als langstlevende echtgenoot merkt het hof op dat A en B beiden meerdere woningen hadden al dan niet in mede-eigendom, onder andere in de Verenigde Staten, op Curaçao en in Suriname. Het wettelijk erfrecht van Suriname is van toepassing op de afwikkeling van de nalatenschap. Het Surinaams erfrecht kent geen regeling op grond waarvan de weduwe of weduwnaar bij uitsluiting van de andere erfgenamen gebruik mag blijven maken van de echtelijke woning. Als A wilde dat B die mogelijkheid kreeg, had zij dat kunnen regelen door middel van het opstellen van een testament. Dat heeft zij niet gedaan. Verdeling (titel 3.7 BW)

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 12-02-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:303

Zaaknummer: 200.330.333/01

Rechters: A.N. Labohm, A. Zonneveld en J.B. Backhuijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Als een niet-deelgenoot, zoals een kind van een deelgenoot, een onroerende zaak van de nalatenschap gebruikt, kan daarvoor geen gebruiksvergoeding worden gevraagd.

In een verdelingsgeschil wordt een vijfde tussenvonnis gegeven waarin de overwegingen over het al dan niet verschuldigd zijn van een gebruiksvergoeding interessant zijn. Volgens het hof is de vergoeding beperkt omdat het er vooralsnog van uitgaat dat familieleden zich stilzwijgend (zij het wellicht knarsetandend) hebben neergelegd bij het gratis exclusief gebruik van onroerende zaken of bestanddelen daarvan door andere familieleden. Het hof gaat er voorts vooralsnog van uit dat andere deelgenoten die onroerende zaken of bestanddelen niet zelf (commercieel of voor bewoning) wilden gebruiken, althans daarvoor geen concrete plannen hadden. En dat als een niet-deelgenoot, zoals een kind van een deelgenoot, een onroerende zaak van de nalatenschap gebruikt, geen gebruiksvergoeding kan worden gevraagd. In deze zaak staat volgens het hof niet vast dat een deelgenoot gewoond heeft in een tot de nalatenschap behorende onroerende zaak.

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 30-07-2024

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2024:294

Zaaknummer: CUR2018H00436

Rechters: J. de Boer, E.M. van der Bunt en O. Nijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris had testamenten ook buiten aanwezigheid van de nieuwe partner/echtgenote van testateur moeten bespreken.

In deze tuchtzaak zijn diverse klachten ingediend, waarvan een aantal zien op de totstandkoming van de twee kort na elkaar gepasseerde testamenten. Erflater was op leeftijd en heeft kort na het overlijden van zijn echtgenote met wie hij meer dan 50 jaar was gehuwd een nieuwe relatie kreeg en is uiteindelijk met haar gehuwd op huwelijkse voorwaarden. In het eerste testament zijn de nieuwe partner en de kinderen van erflater voor een gelijk deel tot erfgenamen benoemd, in het na zijn huwelijk gepasseerde testament is daarenboven de wettelijke verdeling van toepassing verklaard. Volgens vaste rechtspraak is het de verantwoordelijkheid van de notaris om te waken voor de vrije en onafhankelijke wilsvorming van een testateur. De notaris dient dan ook al het nodige te doen om zich ervan te vergewissen dat de testateur bij het vormen en uiten van zijn wil niet op ongewenste wijze is beïnvloed door (de aanwezigheid van) een derde. Dat is niet anders in de situatie dat de derde de partner van de testateur is. Het wordt aan de notaris overgelaten om te bepalen op welke wijze hij uitvoering geeft aan deze verplichting. Een notaris voldoet in beginsel aan deze verplichting indien hij op enig moment bij de voorbereiding of het passeren van het testament met de testateur afzonderlijk de relevante aspecten van het testament bespreekt. Van de notaris die daarvoor niet kiest, mag worden verwacht dat hij zijn keuze en de daarbij gemaakte afwegingen achteraf (als daarover vragen rijzen) kan verantwoorden aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval (zie Hof Amsterdam 1 maart 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:559). De tuchtrechter is van oordeel dat de notaris er voor had moeten kiezen om erflater onder vier ogen te spreken, gelet op de volgende omstandigheden: (1) erflater was een tachtiger die – na een huwelijk van bijna 54 jaar – sinds korte tijd een nieuwe relatie had. Dit roept de vraag op in hoeverre erflater zelfstandig en zonder beïnvloeding beslissingen neemt. Het is niet ongebruikelijk dat een nieuwe partner een grote invloed uitoefent op iemands testamentaire besluiten. Dit had de notaris moeten onderzoeken; (2) het feit dat een van de kinderen, toen duidelijk werd dat erflater in 2019 zijn testament wilde wijzigen, tegenover de notaris haar bezorgdheid heeft uitgesproken dat erflater impulsief en onder druk van zijn nieuwe vriendin handelde. Dit had voor de notaris een reden moeten zijn om extra waakzaam te zijn; (3) het tweemaal wijzigen van het testament binnen een relatief korte

periode (zes maanden) is een sterk signaal dat de erflater mogelijk onder druk stond. Ook dit had de notaris moeten onderzoeken; (4) de onverdeelde nalatenschap van de overleden echtgenote van erflater speelde ook een rol in de nalatenschap van erflater. Dit raakte de rechten van de kinderen (klagers) en versterkte de noodzaak van onafhankelijk overleg met erflater.

De notaris had, gezien deze omstandigheden, extra stappen moeten nemen om te onderzoeken of erflater zijn wil onafhankelijk kon bepalen en deze in vrijheid kon uiten. Een gesprek zonder aanwezigheid van derden (in dit geval: de nieuwe partner/echtgenote) was daarvoor geïndiceerd. Door de bedoelde stappen na te laten heeft de notaris onvoldoende gewaarborgd dat de testamenten van erflater wat inhoud en gevolgen betreft overeenstemden met zijn wil. De klacht is gegrond.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-02-2025

ECLI: ECLI:NL:TNORARL:2025:6

Zaaknummer: C/05/ 436010 KL RK 24-61

Rechters: M.L. Braaksma, D. Vergunst en C.G. Zijerveld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vader/executeur/afwikkelingsbewindvoerder heeft bij verdeling nalatenschap niet onrechtmatig gehandeld jegens twee van zijn kinderen.

Erflaatster A heeft in 2021 bij testament over haar vermogen beschikt en heeft daarbij tot erfgenamen benoemd haar echtgenoot B en haar vier kinderen [broers/eisers C en D, alsmede broer E en zus F], ieder voor een gelijk deel, en de wettelijke verdeling is buiten toepassing verklaard. In het testament is een legaat opgenomen ten behoeve van B van een dusdanig geldbedrag dat zijn totale verkrijging uit de nalatenschap (als erfgenaam vermeerderd met het legaat) een waarde zal hebben van maximaal € 1.100.000. Aan het legaat zijn voorwaarden verbonden, zodat hetgeen ervan resteert te zijner tijd zal toekomen aan de kinderen. B is benoemd tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder en heeft deze benoemingen aanvaard. A en B waren in gemeenschap van goederen gehuwd en B heeft bij leven diverse vermogensbestanddelen verkregen onder een uitsluitingsclausule. C en D verwijten B dat hij bij die afwikkeling onrechtmatig jegens hen heeft gehandeld. De zorgplichten van de executeur/afwikkelingsbewindvoerder betekenen dat hij bij de uitoefening van zijn taken de zorg van een goed executeur en bewindvoerder moet betrachten. Voor het vaststellen van de omvang van deze zorgplicht moet rekening gehouden worden met het gegeven dat aan de executeur/afwikkelingsbewindvoerder, voor zover hij bij de uitoefening van zijn taak niet is gebonden aan regels, in beginsel een ruime mate van vrijheid toekomt. Ook dient rekening gehouden te worden met het gegeven dat de executeur/afwikkelingsbewindvoerder bij de uitoefening van zijn taak zich gesteld kan zien voor de opgave van het behartigen van verschillende, soms tegengestelde belangen. Om vast te stellen of een executeur en afwikkelingsbewindvoerder persoonlijk aansprakelijk is wegens een onjuiste taakuitoefening, moet de vraag worden beantwoord of, uitgaande van de vrijheid bij de afwikkeling, een over voldoende inzicht en ervaring beschikkende executeur/afwikkelingsbewindvoerder in de gegeven omstandigheden – mede gelet op diens (al dan niet professionele) achtergrond en ervaring – in redelijkheid tot de desbetreffende gedragslijn zou hebben kunnen komen. Als die zorgplicht wordt geschonden, kan er sprake zijn van een onrechtmatige daad en schadeplechtigheid. De rechtbank is van oordeel dat B de stelling van C en D dat de verkoop van onroerende zaken onnodig was, gemotiveerd heeft weersproken met het verweer dat

toedeling van deze onroerende zaken aan een van de erfgenamen niet mogelijk was, omdat de waarde ervan veel hoger was dan hun erfdelen en daar komt volgens B bij dat C en D nooit een concreet voorstel hebben gedaan om de betreffende onroerende zaken tegen een vergoeding te kunnen verkrijgen. Over het verwijt dat B goederen verkeerd heeft gealloceerd overweegt de rechtbank dat B de hulp van een boedelnotaris heeft ingeroepen, die naar aanleiding van de bezwaren van C en D de verhoudingen tussen de boedels (de boedel van de huwelijksgemeenschap en de boedel van de nalatenschap van A) in kaart heeft gebracht. Ten aanzien van de allocatie van de vermogensbestanddelen kan B naar het oordeel van de rechtbank geen onrechtmatig handelen worden verweten. Daarin zijn na onderzoek door de notaris keuzes gemaakt. Voorafgaand aan de definitieve akte van verdeling heeft de notaris in een bespreking uitleg gegeven aan C en D over de te maken keuzes. Dat zij het niet eens zijn met de gemaakte keuzes ten aanzien van de allocatie en de toepassing van de nominaliteitsleer, maakt niet dat B bij de totstandkoming van de verdeling onrechtmatig heeft gehandeld. Niet alleen omdat hij daarin advies heeft ingewonnen van de notaris, maar ook omdat gelet op het debat tussen de notaris en de broers, hierover op een verschillende manier juridisch kan worden gedacht. In de akte van verdeling is gekozen voor de datum van overlijden als waardepeildatum voor de verdeling. Daarbij is in de akte van verdeling opgenomen dat alle deelgenoten meedelen in de gerealiseerde verkoopprijs voor zover goederen na de overlijdensdatum zijn verkocht. Volgens C en D heeft B daarmee bij de uitvoering van zijn taken onrechtmatig jegens hen gehandeld. Als gevolg hiervan hebben zij niet kunnen meedelen in de waardestijging van de onroerende zaken in Zwolle en Assen in de periode tussen het overlijden en het moment van verdeling. Deze panden zijn namelijk niet voorafgaand aan de verdeling verkocht, maar de waarde ervan is in de verdeling betrokken. Het is vaste jurisprudentie dat in beginsel een waardepeildatum zo dicht mogelijk bij de verdelingsdatum moet worden gehanteerd. Weliswaar wordt in de praktijk ook wel voor een andere datum (zoals de datum van overlijden) gekozen, maar dat gebeurt doorgaans als de erfgenamen het daar onderling over eens zijn, of als de redelijkheid en billijkheid dit eisen. In dit geval wist B dat C en D niet met de waardepeildatum wilden instemmen. Dat betekent dat B daar ook niet als afwikkelingsbewindvoerder namens C en D van uit mocht uitgaan. Toch is de rechtbank van oordeel dat de keuze van de peildatum in dit geval niet onrechtmatig is onder meer omdat B zich over de keuze voor de peildatum heeft laten voorlichten door de notaris. De notaris heeft aangegeven dat een andere peildatum kan leiden tot bewerkelijke berekeningen en tot gevolgen die lastig te overzien zijn en die weer andere vragen kunnen oproepen. Ook blijkt uit de akte van verdeling dat er een opening is geboden aan C en D en de andere erfgenamen om de waardes uit de verdeling nadien nog ter discussie te stellen. Door ten aanzien van de keuze voor de peildatum het advies van de notaris te volgen en daarbij in de akte de genoemde opening te bieden was het naar het oordeel van de rechtbank

gerechtvaardigd om de verdeling op deze manier in werking te stellen. Bovendien was het van belang om tot verdeling te komen omdat er andere erfgenamen waren (E en F) die graag uit de verdeeldheid wilden geraken. Ook is niet onrechtmatig gehandeld door niet van alle panden een taxatierapport op te laten maken. B heeft de redenen daarvoor toegelicht en bovendien is in de akte opgenomen dat vernietiging van de verdeling is uitgesloten, maar dat geldt volgens de akte niet voor het recht van de andere erfgenamen om het bedrag/de waarde van hun erfdelen ter discussie te stellen. De akte biedt dus een opening voor de erfgenamen om terug te komen op de hoogte van de waarderingen die bij de verdeling zijn gehanteerd. Voor zover de erfgenamen dus twijfelen aan de waarderingen die in de akte van verdeling zijn opgenomen, kunnen zij daarop terugkomen. In deze omstandigheid is de rechtbank van oordeel dat als er al sprake zou zijn van onjuiste waarderingen, daaraan de onrechtmatigheid is ontnomen door de mogelijkheid die de akte biedt om terug te komen op de waarde van de betreffende panden. Op grond van voorgaande overwegingen komt de rechtbank tot de slotconclusie dat er ten aanzien van de afwikkeling en de verdeling van de nalatenschap van erflaatster geen sprake is van onrechtmatig handelen van B, zowel van hem persoonlijk als ook in zijn hoedanigheid van executeur en afwikkelingsbewindvoerder zodat er geen grond bestaat om hem te veroordelen tot schadevergoeding. B heeft gelet op de adviezen die hij heeft ingewonnen en openingen die hij in de akte van verdeling heeft laten opnemen (zoals geen volledige kwijting, geen afstand ontbinding waarde erfdelen en de mogelijkheid om het bedrag van de erfdelen nog ter discussie te stellen) niet onrechtmatig gehandeld jegens C en D, temeer nu er nog twee andere erfgenamen zijn die betrokken zijn en belang hadden bij de verdeling van de nalatenschap van erflaatster. De akte van verdeling heeft openingen geboden om het financiële resultaat van de verdeling achteraf onderling nog aan te passen. Daarmee heeft B als executeur en afwikkelingsbewindvoerder rekening gehouden met al zijn kinderen, namelijk zowel met E en F die tot een spoedige verdeling wilden komen en B volgden in zijn keuzes, als met C en D die het op bepaalde onderdelen niet met hun vader eens waren.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 05-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:1259

Zaaknummer: C/08/317400 / HA ZA 24-279

Rechters: D.N.R. Wegerif

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Lichte cognitieve stoornis, beginnende dementie en onderbewindstelling van het vermogen zijn onvoldoende om vermoeden van wilsonbekwaamheid te onderbouwen en inzage in medisch dossier te verlenen.

Erflater heeft in zijn in 2019 opgemaakt testament eiseres onterfd en haar broer en zus tot enig erfgenamen en executeurs benoemd. In antwoord op de vraag van eiseres aan de notaris om informatie met betrekking tot de wilsbekwaamheid van erflater, geeft de notaris aan dat volgens vaste jurisprudentie een notaris die geen reden heeft om te twijfelen aan de wilsbekwaamheid van zijn cliënt het stappenplan niet hoeft te volgen. Er waren geen aanwijzingen dat cliënt wilsonbekwaam was. Er was bij de notaris geen enkele twijfel ten aanzien van wilsbekwaamheid. Verdere vragen over de gang van zaken blijven onbeantwoord waarna eiseres informatie bij de huisarts van erflater opvraagt. Die geeft aan dat duidelijkheid daarover niet kan worden verkregen via zijn dossier en verwijst eiseres zo nodig door naar een geriater die door erflater is bezocht. De betreffende instelling en de thuiszorg verlenende instantie weigeren inzage, reden voor onderhavige procedure. De voorzieningenrechter wijst de verzoeken af. De omstandigheden die eiseres aandraagt, zijn onvoldoende om het vermoeden dat erflater in mei 2019 wilsonbekwaam was te rechtvaardigen. De geriater stelde in januari 2019 vast, zo blijkt uit haar verslag, dat het kortetermijngeheugen voor erflater lastig was maar dat verder nog veel dingen erg goed gingen, en dat er sprake was van milde cognitieve stoornissen. De voorzieningenrechter volgt de huisarts en thuiszorg in hun standpunt dat dementie vele gradaties kent en dat een milde cognitieve stoornis, hulp bij alledaagse dingen of beginnende dementie nog niet betekent dat iemand wilsonbekwaam is. Ook de onderbewindstelling van de goederen van erflater in september 2019 is op zichzelf onvoldoende om wilsonbekwaamheid in mei 2019 aan te nemen. Daarbij komt dat er contra-indicaties zijn die erop duiden dat erflater medio 2019 wilsbekwaam was. De notaris heeft tegenover eiseres verklaard dat hij geen enkele twijfel had ten aanzien van de wilsbekwaamheid van erflater en dat de besprekingen en ondertekening van het testament hebben plaatsgevonden zonder aanwezigheid van anderen. Daarnaast blijkt uit het kort geding dat erflater in juli 2019 aanhangig had gemaakt jegens eiseres, dat er niets mis was met de wilsbekwaamheid van erflater. Tijdens een plaatsopneming op 12 juli 2019 heeft de

voorzieningenrechter gesproken met erflater in diens woning. Uit het proces-verbaal van die plaatsopneming en de begeleidende brief van de rechtbank van 15 juli 2019 wordt afgeleid dat erflater goed in staat was zijn wensen te uiten en zich bewust was van de vijandelijkheden tussen zijn kinderen. Ook maakt eiseres niet aannemelijk dat inzage in het dossier van erflater noodzakelijk is voor het behartigen van haar belang. Ook is het spoedeisend belang onvoldoende gegeven.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:2707

Zaaknummer: C/10/692376 / KG ZA 25-18

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Enig erfgenaam slaagt in bewijs dat erflater goederen bezat die de erfgenaam niet heeft aangetroffen zodat het aannemelijk is dat persoon met toegang tot woning die onder zich heeft genomen/vervreemd.

Tussen partijen staat vast dat erflater twee goudbaren, een elektrische fiets en een Rolex-horloge in eigendom had. Eiser heeft in de administratie van erflater aankoopbewijzen aangetroffen en deze overgelegd en heeft verklaard dat hij in de administratie niets heeft aangetroffen waaruit zou kunnen volgen dat erflater een of meer van deze zaken heeft verkocht. Gedaagde heeft aangevoerd dat erflater de goudbaar van 250 gram, het Rolex-horloge en zijn fiets heeft verkocht, omdat hij (in of omstreeks de periode van februari tot mei 2022) gedurende vier maanden geen salaris had ontvangen van zijn werkgever. Uit bankafschriften volgt niet dat er bedragen zijn ontvangen wegens verkochte zaken. De rechtbank acht het in het licht van deze feiten en omstandigheden uitgesloten dat erflater een horloge alsmede betrekkelijk recent aangeschaft goud en fietsen te gelde heeft gemaakt, zoals gedaagde gesteld heeft. De noodzaak daarvoor volgt nergens uit. Nu vaststaat dat de genoemde zaken in (of, voor wat de fiets betreft: bij) de woning zijn geweest en uit de woning zijn verdwenen, terwijl gedaagde toegang tot de woning en de kluis had, stelt de rechtbank met een redelijke mate van zekerheid vast dat gedaagde de goudbaar van 250 gram, de elektrische fiets en het Rolexhorloge onder zich heeft genomen en zelf heeft behouden of heeft vervreemd. Daarmee heeft gedaagde onrechtmatig gehandeld jegens eiser. Eiser had als enig erfgenaam recht op deze zaken. Door het onrechtmatig handelen van gedaagde heeft eiser schade geleden. Gedaagde moet de begrote schadebedragen betalen, ofwel een totaalbedrag van € 30.510.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 05-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:1226

Zaaknummer: C/08/300540 / HA ZA 23-288

Rechters: A.E. Zweers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst verzoek van erfgenamen tot machtiging vaststellen en uitwinnen vordering af omdat nalatenschapsschulden zijn voldaan en executeur derhalve niet meer exclusief bevoegd is ex artikel 4:147 BW.

Erflater X heeft zijn kinderen A en B [verzoekers] tot zijn erfgenamen benoemd en aan zijn partner Y [verweerder] een geldbedrag alsmede de rechten van gebruik en bewoning van hun gezamenlijke woning gelegateerd. X benoemde Y teven tot executeur. A en B hebben de nalatenschap niet beneficiair aanvaard en Y heeft een boedelbeschrijving en een conceptaanslag erfbelasting opgesteld. In onderhavige zoek vorderen A en B een (vervangende) machtiging op grond van artikel 4:145 BW om alle vorderingen van de nalatenschap in rechte te laten vaststellen en uit te winnen ten behoeve van de nalatenschap. A en B stellen ter onderbouwing van hun verzoek dat de nalatenschap een aantal vorderingen op Y heeft, dat Y executeur is en daarom privaat bevoegd is tot het beheer van de nalatenschap. Volgens A en B kunnen zij, zolang de executele nog niet is geëindigd, hun vorderingen op Y alleen uitwinnen indien daartoe een vervangende machtiging van de kantonrechter wordt verkregen. Y voert aan dat de executele nog niet is afgerond omdat de aangifte erfbelasting nog niet is afgewikkeld. Wat betreft het verzoek om een vervangende machtiging refereert Y zich aan het oordeel van de kantonrechter. Ter zitting heeft Y verklaard dat alle schulden zijn voldaan, hetgeen A en B niet hebben weersproken. Dit betekent dat Y niet langer de exclusieve bevoegdheid van artikel 4:147 lid 1 BW toekomt. A en B hebben daarom ook geen vervangende machtiging nodig om de door hen gestelde vorderingen te laten vaststellen en incasseren.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13829

Zaaknummer: 10116326 / EJ VERZ 22-328

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een onlangs gepubliceerde uitspraak uit 2020 zag de rechtbank geen grond om bij de toedeling van gronden aan de pachter uit te gaan van de agrarische waarde.

Deze uitspraak uit september 2020 is onlangs pas gepubliceerd, en is een van de vele procedures die tussen partijen zijn gevoerd over de afwikkeling van de nalatenschappen van hun resp. in 1995 en 2013 overleden ouders, zie voor het hoger beroep in deze uitspraak ERF 2022-0232 en verder ECLI:NL:GHARL:2021:5891, alsmede ERF 2025-0003. In het oog springt met name de overweging van de rechtbank over de vraag of de betreffende percelen tegen reële dan wel agrarische waarde bij de verdeling worden betrokken. De rechtbank acht namelijk geen gronden aanwezig om bij toedeling van de percelen aansluiting te zoeken bij de door eiser bepleite reële c.q. agrarische waarde. Blijkens vaste jurisprudentie (HR 13 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AN8172 en HR 20 maart 2009, ECLI:NL:HR:2009:BF1029) kan in een geval van agrarische bedrijfsopvolging gelden dat, als het uitdrukkelijk de bedoeling van de vennoten is geweest om het bedrijf te laten voortzetten tegen uitbetaling van een zodanig bedrag, dat die voortgezette exploitatie nog juist lonend is, de waardering van de van het bedrijf deel uitmakende zaken niet zo mag zijn, dat die voortzetting van een nog juist lonend bedrijf onmogelijk wordt gemaakt. Die situatie is – zo oordeelt de rechtbank – thans niet aan de orde. Anders dan eiser aanvoert, is niet gebleken dat in de onderhavige zaak waardering van de landbouwgronden naar de waarde in het economisch verkeer belemmering oplevert voor een (lonende) voortzetting van zijn bedrijf. Eiser is thans pachter van de percelen die in de te verdelen boedel verblijven. Indien hij er niet in slaagt toedeling van de percelen aan hem tegen marktwaarde (in verpachte staat) te financieren, zullen de percelen aan een veilige verpachter worden verkocht en is hij in de gelegenheid zijn bedrijf via de lopende pachtovereenkomsten voort te zetten. Reeds daarom is er in het voorliggende geval geen reden op grond van de redelijkheid en billijkheid af te wijken van de regel dat de waardering moet plaatsvinden naar marktwaarde.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 09-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:3054

Zaaknummer: C/18/145551 / HA ZA 14-2

Rechters: S.M. Schothorst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De erfgenamen onderbouwen hun stelling onvoldoende dat erflaatster onverschuldigd gelden heeft overgeboekt naar haar partner terwijl ook geen sprake was van een geestelijke stoornis of misbruik van omstandigheden.

Eisers zijn de moeder resp. broer van erflaatster en haar enige erfgenamen. Zij stellen dat erflaatster tijdens leven circa € 65.000 onverschuldigd heeft betaald aan gedaagde/haar informele partner. Gedaagde zou erflaatster, die in een zeer labiele toestand verkeerde, hebben bewogen om geldbedragen naar zijn bankrekening over te maken. Gedaagde betwist dat sprake is geweest van onverschuldigde betaling. De betalingen kunnen volgens hem worden aangemerkt als vergoeding voor voorgeschoten huishoudkosten dan wel als schenkingen binnen een affectieve relatie mede in verband met de zorgtaken voor erflaatster die gedaagde op zich had genomen. Volgens de rechtbank moeten eisers volgens de gewone regels van het bewijsrecht hun stelling onderbouwen en hebben zij dit onvoldoende gedaan. Ook hebben eisers aangevoerd dat de wil van erflaatster ontbrak vanwege haar psychische problemen. Ze hebben echter geen beroep gedaan op vernietiging van de overboekingen wegens een geestelijke stoornis. Het door eisers overgelegde overzicht van de door erflaatster gebruikte medicatie is overigens naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende voor het bewijs van een geestelijke stoornis in de zin van artikel 3:34 BW. En zó er al sprake zou zijn geweest van een geestelijke stoornis, dan is het maar de vraag of deze stoornis een redelijke waardering van het betrokken belang heeft verhinderd. Als eisers hebben bedoeld dat sprake is van misbruik van omstandigheden, dan geldt dat misbruik van omstandigheden aanwezig is 'als iemand die weet of moet begrijpen dat een ander door bijzondere omstandigheden, zoals een abnormale geestestoestand, bewogen wordt tot het verrichten van een rechtshandeling, het tot stand komen van die rechtshandeling bevordert, ofschoon hetgeen hij weet of moet begrijpen hem daarvan zou behoren te weerhouden'. De ernstige depressies van erflaatster betekenen niet automatisch een abnormale geestestoestand.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 15-01-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:3001

Zaaknummer: 10/682006 HA ZA 24-583

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris heeft niet onvoldoende voortvarend gehandeld door niet zelf het initiatief te nemen voor het maken van een nieuwe passeerafspraak nadat cliënten zelf hadden afgebeld.

Na de bespreking op 26 juni 2019 van hun wensen met erflater/vader en moeder – waaronder de wens van erflater om de broer van klager te onterven – heeft de notaris op 20 juli 2019 concepttestamenten bij hen afgegeven. Op 9 september 2019 heeft een tweede bespreking tussen moeder, erflater en de notaris plaatsgevonden waarbij erflater aangaf dat hij de broer van klager liever expliciet wilde onterven. Afgesproken is dat de notaris de tijdens het gesprek gemaakte opmerkingen zou verwerken in nadere concepttestamenten. Op 13 januari 2020 heeft de notaris het gewijzigde testament van moeder gepasseerd. Vervolgens is erflater overleden. Het gewijzigde testament van erflater is niet gepasseerd omdat erflater toen wilsonbekwaam was. Ter zake van het oorspronkelijke klaagschrift dat mede door moeder was ingediend, is zij niet-ontvankelijk verklaard in verband met overschrijding van de driejaarstermijn. Alleen klager is in beroep gegaan tegen het oordeel in eerste aanleg waarbij het verwijt dat de notaris niet voortvarend genoeg te werk is gegaan werd afgewezen. Voor dat oordeel was medebepalend dat vaststond dat er een passeerafspraak stond ingepland voor 16 oktober 2019 en dat deze afspraak is afgezegd. De kamer zag geen redenen om te twifelen aan de authenticiteit van de door de notaris overgelegde uitdraai van zijn agenda waaruit blijkt van deze afspraak en dat deze afspraak is afgezegd. De gewijzigde testamenten konden dus binnen een tijdsbestek van zes weken na de tweede afspraak (9 september 2019) worden gepasseerd. Dat dit niet is gebeurd valt de notaris niet te verwijten. Ook het verwijt dat de notaris tussen 16 oktober 2019 en 13 januari 2020 niet voortvarend genoeg heeft gehandeld treft geen doel. Niet gebleken is dat de notaris in dit geval aanleiding had (moeten hebben) om ‘er korter op te zitten’. Weliswaar was de erflater (ernstig) ziek en ging zijn gezondheid hard achteruit, maar dat de notaris hiervan ook op de hoogte was, is niet vast komen te staan. Ook is niet vast komen te staan dat de notaris in dit geval zijn cliënten had moeten bellen voor een nieuwe afspraak. Het kantoorbeleid is volgens de notaris dat normaliter direct een nieuwe afspraak wordt gemaakt, tenzij de cliënt aangeeft zelf een nieuwe afspraak te maken. Vanaf 16 oktober 2019 tot het daadwerkelijk passeren van het testament van moeder op 13 januari 2020 is niet onredelijk veel tijd verstreken. Het tuchthof is het eens met dit oordeel van de kamer en

neemt dit over. Het hof merkt nog op dat het van oordeel is dat aannemelijk is dat de notaris voldoende voortvarend heeft gehandeld. Hierbij is in aanmerking genomen dat de door klager gestelde wetenschap van de notaris van de slechte gezondheid van zijn vader betwist is door de notaris en klager deze stelling verder niet heeft onderbouwd, zodat niet van deze wetenschap kan worden uitgegaan. Dat de notaris pas bij zijn verweerschrift in eerste aanleg de begeleidende brief van 19 september 2019 en een uitdraai van zijn agenda heeft overgelegd, is onvoldoende om te twijfelen aan het kantoorbeleid van de notaris, dat erop neerkomt dat het initiatief voor het maken van een nieuwe afspraak bij de cliënt ligt als deze een afspraak annuleert, indien niet direct een nieuwe afspraak wordt gemaakt en dat in de zin 'bellen voor een nieuwe afspraak' tot uiting komt.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 04-03-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:486

Zaaknummer: , 200.344.376/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, O.J. van Leeuwen en Th.W. van Grafhorst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de erfgenamen benoemt de rechtbank wel een vereffenaar maar geen rechter-commissaris.

Verzoekers zijn resp. de zus en halfbroer van erflater en diens enig erfgenamen. Zij hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. De benoemde executeur is niet aangetreden én er kan geen ruimschootsverklaring afgegeven worden vanwege een negatieve nalatenschap. Verzoekers zijn gezamenlijk vereffenaar en hebben verzocht om een stichting (die wordt bestuurd door de oom van verzoekers, een econoom en met ruime ervaring als CFO van het familiebedrijf) tot vereffenaar te benoemen, alsmede een rechter-commissaris die de vereffenaar kan begeleiden. De rechtbank wijst het verzoek om een vereffenaar te benoemen toe en benoemt de stichting als vereffenaar. Als reden voor het verzoek een rechter-commissaris te benoemen brengen verzoekers naar voren dat dit aangewezen lijkt omdat de nalatenschap van erflater zeer negatief is en feitelijk failliet. Als de rechtbank een rechter-commissaris benoemt dan kan de te benoemen vereffenaar overleggen over de afwikkeling van de schuld aan de Belastingdienst en kan de rechter-commissaris eventueel worden betrokken in het overleg met de Belastingdienst, aldus verzoekers. De rechtbank ziet geen aanleiding om een rechter-commissaris te benoemen. Een vereffening ziet op een ordentelijke afwikkeling van een nalatenschap in het belang van de gezamenlijke schuldeisers. Uit de overgelegde (eerste) opstelling van bezittingen en schulden van de nalatenschap blijkt dat er aan baten in de nalatenschap slechts een bedrag is van € 5.225,98 tegenover de lasten van € 2.991.003,11. Van die lasten is het grootste bedrag (€ 2.769.330 + € 202.507 = € 2.971.837) van één schuldeiser. De rechtbank ziet onder deze omstandigheden geen aanleiding om een rechter-commissaris te benoemen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 13-02-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:2002

Zaaknummer: C/15/355202/ HA RK 24-103

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank ziet geen objectieve aanknopingspunten voor het aannemen van andere schenkingen dan die uiteindelijk zijn opgegeven en stelt de legitieme portie vast.

In een zaak over het vaststellen van de legitieme portie van eiseres is in een tussenvonnis overwogen dat het begrijpelijk was dat de argwaan bij eiseres was versterkt door het niet eerder vermelden door gedaagden van een tweetal schenkingen. In het tussenvonnis zijn gedaagden veroordeeld tot het doen van een opgave van alle door hun van moeder ontvangen schenkingen. Gedaagden hebben daarop verklaard dat de administratie (voor zover beschikbaar) erop is nageslagen en dat buiten de schenkingen die eerder aan de orde zijn gekomen geen andere schenkingen zijn aangetroffen. Eiseres vindt die proceshouding/mededeling ongeloofwaardig, omdat men niet uitlegt welke stukken men erop na heeft geslagen en welke moeite men zich precies heeft getroost. Men had volgens eiseres bijvoorbeeld de eerdere jaarstukken en grootboekkaarten ter zake van het maatschapsvermogen erop na kunnen slaan. De eerder door eiseres ontdekte schenkingen bleken ook uit de mutatieoverzichten in het overnameplan. De rechtbank overweegt dat niet is gebleken van objectieve aanknopingspunten voor andere schenkingen. Dat eiseres de mededeling van gedaagden ongeloofwaardig acht, is geen grond om bij het vaststellen van de legitimaire massa met andere schenkingen rekening te houden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-02-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:2999

Zaaknummer: 10/643130 HA ZA 22-658

Rechters: E.A. Vroom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank kan een verzoek van de ene erfgenaam aan de andere tot het verstrekken van informatie/gegevens over de periode voor het overlijden mede worden gegrond op artikel 3:166 BW.

In juli 2023 is de moeder van eiseres en gedaagden overleden. Partijen zijn de erfgenamen en gedaagden 1 en 2 zijn tevens (gewezen) executeur en afwikkelingsbewindvoerder. Eiseres eist in het incident inzage/afgifte van bankafschriften over de periode vanaf 1 januari 2006 althans november 2015 tot juli 2022. Eiseres grondt haar vordering op de artikelen 3:166 BW en 843a Rv. Volgens gedaagden 1 en 2 moet eiseres niet-ontvankelijk worden verklaard omdat de vorderingen betrekking hebben op informatie over de periode voorafgaand aan het overlijden van erflaatster. Toen erflaatster nog leefde, waren partijen geen deelgenoten, daarom komt hun geen recht toe op grond van artikel 3:166 BW. De rechtbank volgt gedaagden 1 en 2 daarin niet omdat eiseres als erfgenaam deelgenoot is in de nalatenschap van erflaatster en de eisen van redelijkheid en billijkheid meebrengen dat zij over en weer recht hebben op informatie over de omvang en samenstelling van de nalatenschap. Hieruit volgt dat op een erfgenaam de verplichting rust aan zijn mede-erfgenamen inzage te geven in de gegevens die hij onder zich heeft, voor zover die mede-erfgenaam die gegevens nodig heeft voor het bepalen van zijn erfrechtelijke aanspraken. De te verstrekken informatie moet zo ruim mogelijk worden uitgelegd. Het rechtmatig belang is daarom gegeven naar het oordeel van de rechtbank. Vervolgens gaat de rechtbank in op de vraag welke afschriften moeten worden verstrekt en volgt daarbij het verweer van gedaagden 1 en 2 dat zij niet veroordeeld kunnen worden om iets te verstrekken dat zij niet kunnen verstrekken. Gelet op de wettelijke bewaartermijn zouden de bankafschriften over de periode vanaf maart 2018 nog door de bank verstrekt kunnen worden, maar de rechtbank is van oordeel dat eiseres geen gerechtvaardigd belang heeft bij het ontvangen van de bankafschriften, omdat zij wel beschikt over de bankafschriften van 19 juli 2022 tot en met 17 oktober 2023. Uit die bankafschriften blijkt het saldo van de nalatenschap ten tijde van het overlijden. Vast staat dat erflaatster al vanaf 2006 het beheer van een deel van haar financiën uit handen heeft gegeven aan gedaagden 1 en 2. Van de beheerafspraak is een verslag gemaakt dat door alle partijen en erflaatster voor akkoord is getekend. Eiseres wil nu afschriften van de spaarrekening en een kopie van de administratie. De rechtbank volgt gedaagden 1 en 2 in hun verweer dat zij aan eiseres en de andere

erfgenamen al volledige duidelijkheid hebben gegeven zodat verdere verantwoording niet nodig is. De familierechtelijke relatie tussen erflaatster en gedaagden 1 en 2 bracht kennelijk mee dat in vertrouwen werd gehandeld. De rechtbank oordeelt dan ook dat een rechtsverhouding ontbreekt op grond waarvan eiseres afgiften van bescheiden en rekening en verantwoording kan verlangen. Wel zijn gedaagden 1 en 2 bereid om de over het gevoerde bewind 2019 t/m 2022 aan de kantonrechter afgelegde rekening en verantwoording aan eiseres te verstrekken.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 05-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:3005

Zaaknummer: 10/692170 HA ZA 25-26

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank constateert dat de vordering op som ineens is verjaard, gelast verdeling, stelt executeursloon vast en bepaalt dat door de executeur in hoedanigheid gemaakte advocaatkosten tot de kosten van executele behoren.

In de zaak van de in 2021 overleden erflaatster gelast de rechtbank de wijze van verdeling van haar nalatenschap. Eiser 1, gedaagden 1 en 2 zijn haar kinderen, eisers 2, 3 en 4 haar kleinkinderen (en kinderen van een vooroverleden kind van erflaatster) en zij allen zijn erfgenamen van erflaatster. Eisers hebben de nalatenschap zuiver aanvaard, gedaagden beneficiair. Eiser 1 is door erflaatster benoemd tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder, heeft deze benoeming aanvaard en een ruimschoots voldoende verklaring afgelegd. Tussen partijen is discussie ontstaan over de verdeling van de nalatenschap. Afgezien van de feitelijke vaststelling van de omvang, samenstelling en wijze van verdeling van de nalatenschap zijn een aantal aspecten interessant. Over de kosten van executele en het loon van de executeur stellen eisers dat eiser 1 als executeur een bedrag van € 8.036,56 van de nalatenschap te vorderen heeft vanwege voorgeschoten kosten. Eiser 1 heeft diverse schulden betaald en heeft kosten moeten maken voor het raadplegen van een advocaat. Eiser 1 stelt daarnaast dat zij op grond van het testament recht heeft op een wettelijk loon, te weten 1/100ste deel van de waarde van het vermogen van erflaatster op haar sterfdag (art. 4:144 lid 2 BW). Volgens eisers komen deze (loon)kosten ten laste van de nalatenschap, omdat ze zijn aan te merken als schulden van de nalatenschap. Gedaagden betwisten dat eiser 1 de beweerde voorgeschoten kosten daadwerkelijk zelf heeft betaald, volgens gedaagden was het bekend dat erflaatster contant geld in haar kluis had om in ieder geval alle kosten van de nalatenschap te betalen. Daarnaast betwisten zij dat de kosten van een advocaat voor rekening van de nalatenschap moeten komen. De rechtbank overweegt dat de kosten van executele en het loon van de executeur, een schuld van de nalatenschap vormen. Advocaatkosten kunnen hier ook onder vallen. Kosten die de executeur, gelet op de hem door de wet of erflater toegedachte taak, in redelijkheid heeft gemaakt of heeft doen maken, behoren tot de kosten van executele. Er is geen aanleiding om te oordelen dat eiser 1 als executeur de kosten geheel of gedeeltelijk zelf moet dragen. Niet gebleken is immers dat zij in redelijkheid niet tot het maken van deze kosten had kunnen komen. Nadat gedaagden een advocaat hadden ingeschakeld, voelde eiser

1 zich, in haar hoedanigheid van executeur, genoodzaakt juridisch advies in te winnen. Een naar het oordeel van de rechtbank geen onbegrijpelijke reden. De kosten van de advocaat die eiser 1 maakt als erfgenaam neemt zij, zoals zij zelf aangeeft volledig voor eigen rekening. Dat eiser 1 geld van erflaatster heeft gebruikt, is niet onderbouwd. Ook berekent de rechtbank het aan eiser 1 toekomende executeursloon. Eiser 1 stelt verder dat zij arbeid in de huishouding van erflaatster heeft verricht, zonder dat zij daarvoor een redelijke vergoeding heeft ontvangen en maakt aanspraak op een redelijke vergoeding, de som ineens. Een bedrag van € 50.000 acht zij redelijk. Wanneer zij de zorg voor erflaatster niet op zich had genomen, had erflaatster verpleegd moeten worden door een betaalde instelling of waren op andere wijze kosten gemaakt, aldus eiser 1. Gedaagden stellen als formeel verweer dat geschillen over de soms ineens uitsluitend door middel van een verzoek aan de kantonrechter kunnen worden beslecht en dat het geschil daarover niet in deze verdelingsprocedure kan worden behandeld. Gelet op de verwevenheid ziet de rechtbank echter aanleiding de vordering toch in de verdelingsprocedure te behandelen. Gedaagden voeren verder als meest verstrekkend materiële verweer dat de vordering is verjaard. Bovendien stellen zij dat, zo er al aanspraak zou kunnen worden gemaakt op een som ineens, eiser 1 dan een passende beloning heeft ontvangen. Maandelijks werd namelijk € 700 overgemaakt naar de bankrekening van de echtgenoot van eiser 1. Volgens eiser 1 zag dat bedrag onder meer op een bijdrage voor huur, elektra, verzekeringen en boodschappen. De rechtbank overweegt dat op grond van lid 1 van artikel 4:37 BW de mogelijkheid om aanspraak te maken op een som ineens vervalt wanneer de rechthebbende niet binnen negen maanden na het overlijden van de erflater heeft verklaard dat hij de som ineens wenst te ontvangen. Indien deze aanspraak tijdig is gemaakt, dan ontstaat een vordering op de gezamenlijke erfgenamen, die op grond van artikel 4:37 lid 3 BW verjaart door verloop van een jaar na het overlijden van de erflater. In artikel 3:317 lid 1 BW is bepaald dat de verjaring wordt gestuit door een schriftelijke aanmaning of door een schriftelijke mededeling waarin de schuldeiser zich ondubbelzinnig zijn recht op nakoming voorbehoudt. Vast staat dat eiser 1 tijdig, binnen negen maanden na het overlijden van erflaatster, aanspraak heeft gemaakt op de som ineens. Hierdoor is een vordering ontstaan op de andere erfgenamen. Deze vordering is echter verjaard. Onweersproken is dat eiser 1 bij brief van 1 april 2022 aanspraak heeft gemaakt op de som ineens. De verjaringstermijn die aanvankelijk liep tot 14 juli 2022, is daarmee gestuit voor de duur van één jaar, tot 1 april 2023. Een brief van de advocaat van eisers van 16 januari 2023 kan – zo de rechtbank – niet worden gezien als een stuitingshandeling. Daarom is er geen sprake van een mededeling waarin eiser 1 zich ondubbelzinnig haar recht op nakoming voorbehoudt. Gesteld noch gebleken is dat de verjaring op een ander moment is gestuit. De rechtbank is verder van oordeel dat in deze zaak geen sprake is van een uitzonderlijk geval waarin een beroep op verjaring naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De conclusie luidt dat de op artikel 4:36 lid 1

BW gebaseerde vordering van eiser 1 is verjaard en niet in de verdeling wordt betrokken. Ten overvloede vermeldt de rechtbank dat uit de rechtspraak over artikel 4:36 BW valt af te leiden dat er niet snel aanleiding bestaat voor uitkering van een dergelijke som.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-02-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:3000

Zaaknummer: 10/661986 HA ZA 23-602

Rechters: E.A. Vroom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat er geen goederen meer zijn die te gelde gemaakt kunnen worden en voldoende blijkt dat de schulden ruimschoots de baten overtreffen en ook dat de uitvaartkosten en vereffeningkosten de baten overtreffen, beveelt de kantonrechter opheffing van de vereffening.

Nadat een eerder verzoek daartoe in 2023 is afgewezen, heeft verzoekster namens de beneficiair aanvaardende erfgenaam een hernieuwd verzoek ingediend tot opheffing van de vereffening. De reden is dat de goederen van de nalatenschap inmiddels te gelde zijn gemaakt, dat er naast de voldoening van de preferente schuldeiser geen middelen meer zijn om de concurrente crediteuren te voldoen en dat er geen middelen zijn om de kosten van de verdere vereffening te dragen. Ter onderbouwing heeft verzoekster gesteld dat de onroerende zaak is verkocht voor een bedrag van € 60.000 en dat de gehele opbrengst ten goede is gekomen aan de separatist. De separatist is thans nog de grootste schuldeiser, maar hij kan niet geheel voldaan worden. Ook de andere schuldeisers kunnen niet voldaan worden. Er zijn verder geen goederen meer die te gelde gemaakt kunnen worden. Er is dus een andere situatie dan ten tijde van het indienen van het eerder gedane verzoek tot opheffing van de vereffening. De kantonrechter is van oordeel dat uit het voorgaande voldoende blijkt dat de schulden ruimschoots de baten overtreffen en dat voorts ook de uitvaartkosten en de vereffeningkosten de baten overtreffen. Ook is de onroerende zaak inmiddels verkocht en er zijn geen goederen meer die te gelde gemaakt kunnen worden om de schulden te voldoen. Gelet op die gewijzigde omstandigheden beveelt de kantonrechter de opheffing van de vereffening. De benoeming van de vereffenaar is ingevolge de verplichting uit hoofde van artikel 4:206 lid 6 BW gepubliceerd in de Staatscourant. De opheffing van de vereffening dient de vereffenaar op dezelfde wijze bekend te maken.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 06-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:2317

Zaaknummer: 11352688 \ EJ VERZ 24-334

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter verklaart erfgenamen/executeur niet-ontvankelijk in tegen Boek-1-bewindvoerder ingestelde vordering tot vergoeding schade omdat wegens ontbreken van rechtens door de kantonrechter te beschermen belang dagvaardingsprocedure moet worden gevolgd.

In 2021 is het vermogen van erflaatster onder bewind gestelafdeling 4.6.1 BW)d en Y tot bewindvoerder benoemd. De door erflaatster tot executeur benoemde X heeft de rechtbank namens de erfgenamen meegedeeld niet-akkoord te gaan met de door Y afgelegde eindrekening en verantwoording. De erfgenamen stellen dat zij schade hebben geleden door het handelen van de bewindvoerder, o.m. door een bedrag van € 6.822,00 aan schenkingen te doen aan haarzelf en aan haar gelieerde partijen zonder machtiging van de kantonrechter. Ook de cashopnamen en uitgaven aan boodschappen vallen op gezien het feit dat erflaatster in een instelling verbleef. Het verweer van Y komt erop neer dat zij meende de schenkingen te mogen doen omdat erflaatster die – zij het cash – al jaren deed en dat zij ervoor zorgde dat erflaatster haar luxe leven in het verzorgingstehuis kon voortzetten. De kantonrechter acht het onbegrijpelijk dat de bewindvoerder voornoemde schenkingen heeft gedaan zonder machtiging van de kantonrechter. Ook zijn de forse uitgaven vreemd zodat de vraag beantwoord moet worden, of de kantonrechter Y kan veroordelen om de schade aan de erfgenamen te vergoeden. De kantonrechter meent van niet en verwijst naar artikel 1:362 BW en 1:445 lid 5 BW krachtens welke de bewindvoerder kan worden veroordeeld schade te vergoeden, hetgeen ook kan nadat het bewind is geëindigd. Op artikel 1:362 BW kan echter geen beroep worden gedaan nadat de betrokkene is overleden omdat er geen rechtens te beschermen belang van de onder bewind gestelde meer is. De bevoegdheid van de onder bewind gestelde gaat na diens overlijden niet van rechtswege over op diens erfgenamen onder algemene titel. Als de erfgenamen menen dat zij door de handelwijze van de bewindvoerder in hun eigen vermogensrechtelijke belangen zijn geschaad en de bewindvoerder aansprakelijk is voor de door hen geleden schade, dienen zij de weg van de civielrechtelijke (dagvaardings)procedure te volgen. De kantonrechter stelt ook niet ambtshalve over te kunnen gaan tot het vaststellen van de schade omdat het overlijden ertoe leidt dat er geen sprake meer is van een rechtens te beschermen belang. Een en ander geldt ook voor zover de erven hun vordering gronden op vóór het bewind onttrokken bedragen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 10-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13992

Zaaknummer: 10886103

Rechters: E. Kanninga-Jonker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof acht bewezen dat erflater het in de kort voor zijn overlijden getekende schuldbekentenis genoemde bedrag daadwerkelijk schuldig was aan zijn partner.

Erflater is in 2020 te Frankrijk overleden met achterlating van zijn twee kinderen – appellante en haar zus – als zijn erfgenamen. Erflater woonde met zijn partner [geïntimeerde] in Frankrijk. Inzet van deze procedure zijn twee vorderingen van geïntimeerde die zij tegen appellante en de zus heeft ingesteld. Vordering I ziet op een schuldbekentenis die erflater enkele dagen voor zijn overlijden heeft ondertekend en waarin hij een bedrag van € 78.465 erkent schuldig te zijn aan geïntimeerde. Vordering II van geïntimeerde op de beide zussen ziet op een vergoeding voor de periode dat geïntimeerde niet in de Franse woning [een molen] mocht blijven wonen, terwijl haar zou zijn toegezegd dat zij daar nog twee jaar (na het overlijden van erflater) mocht blijven wonen. De rechtbank heeft vordering II afgewezen en vordering I deels toegewezen, namelijk voor een bedrag van € 51.927. Omdat partijen in Frankrijk resp. Nederland wonen, onderzoekt het hof of het bevoegd is en oordeelt dat dit op grond van artikel 4 lid 1 Verordening Brussel 1bis het geval is. De bevoegdheid van de Nederlandse rechter brengt op grond van het bepaalde in artikel 10:3 BW mee dat op de wijze van procederen Nederlands recht van toepassing is. Vervolgens gaat het hof in op de vraag of – zoals geïntimeerde stelt – beide vorderingen een ondeelbare rechtsverhouding betreffen, waarover alleen kan worden geoordeeld als beide zussen in beroep zouden zijn gekomen. Het hof oordeelt dat dit ter zake van beide vorderingen niet het geval is. Daarna stelt het hof vast dat de beoordeling van de beide vorderingen naar Nederlands recht dient plaats te vinden en niet – zoals geïntimeerde stelt – naar Frans recht. Op grond van het bepaalde in artikel 4 lid 2 Verordening (EG) nr. 593/2008 geldt dat beide overeenkomsten worden beheerst door het recht van het land waar degene die de voor die overeenkomst kenmerkende prestatie moet verrichten zijn gewone verblijfplaats heeft. De kenmerkende prestatie bij een geldleningsovereenkomst is degene die het geld uitleent. In dit geval is dat geïntimeerde, die haar gewone verblijfplaats ten tijde van de totstandkoming van de overeenkomst (oktober 2020) in Frankrijk had. Deze overeenkomst is echter, alle omstandigheden in aanmerking genomen, kennelijk nauwer verbonden met Nederland. Dit volgt onder meer uit het feit dat zowel geïntimeerde als erflater de Nederlandse nationaliteit had/heeft, de overeenkomst in

het Nederlands is opgesteld, de terugbetaling van het uitgeleende geld op een Nederlandse bankrekening diende te geschieden en de onderliggende betalingen, waarop de hoofdsom van de lening is gebaseerd, grotendeels plaatsvonden via Nederlandse bankrekeningen. Daar komt bij dat op de nalatenschap Nederlands recht van toepassing is verklaard. Op grond van artikel 4 lid 2 Rome I is Nederland als land waar appellante haar gewone verblijfplaats heeft, bepalend en is aldus ook op vordering II Nederlands recht van toepassing. Net als de rechtbank verwerpt het hof het betoog dat erflater op het moment van opstellen van de schuldbekentenis in een abnormale geestestoestand verkeerde of voor zijn verzorging van geïntimeerde afhankelijk was. Het hof leidt uit de ondertekende schuldbekentenis in combinatie met de bankafschriften en facturen die door geïntimeerde over zijn gelegd, voldoende af dat erflater aan geïntimeerde bedragen was verschuldigd. Dat wordt bovendien bevestigd door de erkenning van in ieder geval de zus dat erflater een schuld had aan geïntimeerde en geluidsopnamen van een gesprek tussen geïntimeerde en appellante. Het is niet nodig dat elk onderdeel van de hoofdsom van € 78.465 wordt onderbouwd door een corresponderend bankafschrift of factuur. Evenmin is nodig dat per betaling het oogmerk moet worden vastgesteld dat het betreffende bedrag zou worden terugbetaald. Voldoende is dat uit de bankafschriften en facturen volgt dat geïntimeerde met grote regelmaat betalingen heeft gedaan ten behoeve van erflater. In combinatie met de schuldbekentenis zelf waarin het totaal verschuldigde bedrag van € 78.465 is opgenomen, de erkenning en de geluidsopnamen, staat daarmee volgens het hof voldoende vast dat dit het bedrag is dat erflater aan geïntimeerde was verschuldigd en waarvoor hij de schuldbekentenis had getekend. Ook meent het hof dat, nu voldoende vaststaat dat € 78.465 het bedrag is dat erflater aan geïntimeerde was verschuldigd, de discussie tussen partijen over de kosten van de huishouding en de vraag voor wie de auto's zijn aangeschaft, niet meer van belang is. Ten overvloede merkt het hof op dat appellantes stelling dat de betaalde bedragen zien op kosten van de gemeenschappelijke huishouding (en niet kunnen worden aangemerkt als lening) onvoldoende is onderbouwd. Uit de feiten – o.m. een e-mail gericht aan de bij de afwikkeling van de nalatenschap betrokken broer van erflater – leidt het hof af dat wel degelijk was toegezegd dat geïntimeerde uit coulance nog een tijdje in de woning mocht blijven dan wel bij eerder vertrek in verband met verkoop daarvan een vergoeding zou krijgen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:1403

Zaaknummer: 200.332.576

Rechters: S.M. Evers, H. Phaff en C.L. de Bel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kinderen moeten door hen namens langstlevende aan henzelf uitbetaalde erfdelen terugbetalen omdat langstlevende enig erfgenaam was en er dus geen sprake was van kindsdelen.

Onder bezwaar van een tweetrap ten gunste van zijn kinderen [de twee verzoekers en een andere dochter] heeft erflater zijn echtgenote tot enig erfgenaam en executeur benoemd. Over het vermogen van de echtgenote is in 2021 bij beschikking een beschermingsbewind ingesteld en zijn verzoekers tot bewindvoerders benoemd. In mei 2022 heeft de kantonrechter machtiging verleend aan verzoekers om de nalatenschap van erflater af te wikkelen. In dat kader is een woning te gelde gemaakt en is uit de opbrengst resp. € 40.000 en € 5.000 aan ieder van de kinderen uitgekeerd. In 2024 heeft de kantonrechter verzoekers ontslagen als bewindvoerders en X benoemd. In eerste aanleg heeft de kantonrechter het verzoek van verzoekers tot opheffing van het bewind afgewezen en hen hoofdelijk veroordeeld om € 135.000 terug te betalen aan rechthebbende. In geschil is of de verzoekers gerechtigd waren het bedrag van € 120.000 respectievelijk € 15.000 aan de kinderen, onder wie zijzelf, uit te keren. Het hof overweegt dat het uitkeren van deze bedragen een beschikkingsdaad is waarvoor de bewindvoerder op grond van artikel 1:441 lid 2 BW toestemming van rechthebbende nodig heeft of, indien deze daartoe niet in staat of weigerachtig is, waarvoor machtiging van de kantonrechter is vereist. Aan de machtiging van de kantonrechter komt men dus pas toe in geval van wilsonbekwaamheid of weigering door rechthebbende om toestemming te geven. De verzoekers hebben zich op het standpunt gesteld dat zij van rechthebbende toestemming hebben gekregen om de erfenis te regelen. Zij hebben daarbij verwezen naar een brief van rechthebbende waaruit dat naar hun zeggen blijkt. Ook hebben zij een machtiging aan de kantonrechter verzocht om het testament van erflater ten uitvoer te brengen. De verzoekers hebben vervolgens een bedrag van in totaal € 120.000 uitgekeerd aan alle kinderen (per kind € 40.000). Anders dan de verzoekers menen, biedt het testament volgens het hof voor deze betaling echter geen grond. Rechthebbende is in het testament als enige erfgenaam aangewezen en er is evenmin een niet-opeisbare geldvordering aan de kinderen toegekend. Onder de opsomming in welke gevallen het recht van rechthebbende eindigt, is expliciet bepaald dat bij curatele of verlies van het vrije beheer over het vermogen op een andere grond het recht van de bezwaarde niet eindigt. Gelet hierop kan niet worden

gezegd dat rechthebbende met haar verklaring dat zij verzoekers en de dochter toestemming gaf om de erfenis van haar man 'te regelen' toestemming heeft gegeven om, in afwijking van het testament van erflater, een bedrag van € 120.000 aan haar kinderen te voldoen. Ook de machtiging van de kantonrechter voorziet niet in deze uitkering, nu het uitkeren van € 120.000 niet valt onder het afwikkelen van het testament van erflater. Dit betekent dat de betaling van dit bedrag als een schenking moet worden gekwalificeerd. Het hof is dan ook van oordeel dat het ontbreken van toestemming van rechthebbende dan wel een machtiging van de kantonrechter die ziet op het uitkeren van € 120.000 uit hoofde van schenking, tot gevolg heeft dat het bedrag van € 120.000 dient te worden terugbetaald. Hetzelfde geldt voor de schenking aan de kinderen van in totaal € 15.000.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-02-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:421

Zaaknummer: 200.344.550/01

Rechters: R.M. Troost, J.M. van Baardewijk en M.E. Burger

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank zijn de termijnen in het testament van vader geen fatale termijnen zodat de OBV in werking is getreden en de inmiddels opeisbare vorderingen van de kinderen op hun moeder bestaan uit een tweetrapsmaking met de kleinkinderen als verwachters.

Deze procedure heeft betrekking op een geschil over de omvang van de erfdelen uit de nalatenschappen van de (groot)vader en (groot)moeder van partijen. Partijen zijn familie van elkaar. Gedaagde is de oudste zus van eisers 1 en 2. Gedaagde heeft geen kinderen, eisers 1 en 2 hebben ieder twee dochters [eisers 3, 4, 5 en 6]. Opa/vader is overleden in 2008 en zijn testament bevat onder meer een ouderlijke boedelverdeling en bepalingen over door de erfgenamen af te leggen verklaringen over het al dan niet berusten in onderdelen van het testament gekoppeld aan ontbindende voorwaarden. Vaststaat dat de erfgenamen geen verklaringen hebben vastgelegd. In deze procedure gaat het om de vraag wat daarvan het rechtsgevolg is. Tussen partijen staat wel vast dat de erfdelen van de vier kinderen van opa niet opeisbaar waren tijdens het leven van oma. Na het overlijden van oma zijn de erfdelen uit de nalatenschap van opa vorderingen geworden van de kinderen op de nalatenschap van oma. Aangezien gedaagde in het testament van oma is aangewezen als executeur en afwikkelingsbewindvoerder van die nalatenschap, zijn de vorderingen van eisers, zowel ten aanzien van de erfdelen uit de nalatenschap van opa als ten aanzien van de legaten uit de nalatenschap van oma, tegen haar ingesteld. Eisers vorderen de veroordeling van gedaagde om tot uitbetaling van de erfdelen in de nalatenschap van opa over te gaan. Anders dan gedaagde (veronder)stelt, oordeelt de rechtbank dat niet blijkt dat de nalatenschap van opa zou zijn verworpen zodat de rechtbank aanneemt dat de erven zuiver hebben aanvaard. Ook stelt de rechtbank dat het testament niet ongeldig is omdat het is opgemaakt onder het oude erfrecht. Gedaagde stelt verder dat het testament van opa nooit in werking is getreden omdat niet aan de voorwaarden uit het testament is voldaan. Volgens haar is de tweetrapsmaking nooit tot stand gekomen omdat er geen aktes zijn opgemaakt of verklaringen zijn gedaan ter bevestiging of bekrachtiging daarvan. Volgens gedaagde kunnen de benodigde verklaringen of aktes nu niet meer tot stand komen omdat X inmiddels is overleden. X meent dat in deze situatie moet worden uitgegaan van de wettelijke verdeling als bedoeld in het nieuwe erfrecht,

in artikel 4:13 BW. Ook dit verweer slaagt niet. De rechtbank verwijst naar ECLI:NL:HR:2009:B17128 waarin ervan uit wordt gegaan dat termijnen genoemd in testamenten doorgaans aansporingstermijnen zijn en geen vervaltermijnen. Met inachtneming van deze uitgangspunten legt de rechtbank vervolgens het testament uit en concludeert dat de OBV in werking is getreden en de kinderen een oprentende vordering op haar hadden, waarvan de rechtbank de omvang vaststelt. Door het overlijden van X is haar vordering krachtens de tweetrapsmaking vererfd naar de kleinkinderen/eisers 3, 4, 5 en 6. De rechtbank stelt de omvang van het legaat ter grootte van hun legitieme portie van eisers 1 en 2 en X in oma's nalatenschap vast. Gedaagde wordt veroordeeld de vastgestelde OBV-vorderingen en legaten te betalen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 19-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:1533

Zaaknummer: C/o8/315191 / HA ZA 24-226

Rechters: D.N.R. Wegerif

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de bewindvoerder zich met aspecten van verzoekers leven bemoeide waar hij zich niet mee zou moeten bemoeien als verzoeker dat niet wil, en verzoeker daaronder lijdt, is er een gewichtige reden voor diens ontslag.

In hun testamenten hebben vader en moeder hetgeen hun zoon/enig kind/verzoeker uit hun nalatenschappen verkrijgt onder levenslang bewind gesteld. Verzoeker vraagt de kantonrechter om een provisioneel bewindvoerder te benoemen om bij eindvonnis de testamentair bewindvoerder te ontslaan en een opvolgend testamentair bewindvoerder te benoemen. Met de bewindvoerder is de kantonrechter van oordeel dat het bepaalde in artikel 4:157 lid 4 BW op grond waarvan een provisioneel bewindvoerder kan worden benoemd niet op onderhavige situatie ziet nu de bewindvoerder in staat is om zijn functie uit te oefenen. De kantonrechter legt de werking van artikel 4:164 lid 2 BW uit en geeft aan niet te betwijfelen dat de testamentair bewindvoerder vanuit zijn loyaliteit aan vader zijn taak als testamentair bewindvoerder altijd naar eer en geweten heeft vervuld. Dat is ook vele jaren goed gegaan en een werkbare samenwerking geweest voor partijen. De kantonrechter constateert dat verzoeker de manier waarop het testamentair bewind is gevoerd de laatste jaren als beklemmend is gaan ervaren. De testamentair bewindvoerder heeft zich immers met aspecten van het leven van verzoeker bemoeid, waar hij zich niet mee zou moeten bemoeien als verzoeker dat niet wil. Dat de testamentair bewindvoerder daar zijn redenen voor heeft, namelijk dat het nodig zou zijn en dat hij dit aan de vader van verzoeker heeft beloofd, maakt dit niet anders. De testamentair bewindvoerder is ook toen verzoeker aangaf dat hij dit niet meer wilde, zich blijven bemoeien met de persoonlijke beslissingen van verzoeker. Verzoeker is daardoor in toenemende mate gaan lijden onder de wijze waarop de testamentair bewindvoerder uitvoering heeft gegeven aan het testamentair bewind waardoor – zo de kantonrechter – wantrouwen is ontstaan en dat de relatie tussen partijen verstoord is geraakt. Ter zitting is ook gesproken over de vraag of de relatie en het vertrouwen nog te herstellen is, hetgeen volgens verzoeker niet het geval is. Al met al is het de kantonrechter ter zitting duidelijk geworden dat verzoeker psychisch erg lijdt onder deze situatie, wat de precieze oorzaak daarvan ook is, en dat deze situatie niet kan voortduren. De kantonrechter komt gelet op het voorgaande tot de conclusie dat er sprake is van een gewichtig reden voor het ontslag

van de testamentair bewindvoerder.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 19-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:7636

Zaaknummer: 11235241 UB VERZ 24-464

Rechters: P.J. Elferink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erflaatster wilde kinderen gelijk behandelen en oordeelt dat het niet-uitgevoerde deel van de overeengekomen schenking een restschuld is in haar nalatenschap.

Erflaatster wilde aan haar beide kinderen [eiser en gedaagde] € 100.000 schenken zonder dat daarover schenkbelasting verschuldigd zou hoeven te worden betaald. In de uitvoering van de afspraak is aan gedaagde het volledige bedrag voldaan terwijl aan eiser jaarlijks bedragen werden geschonken. In geschil is of het niet door eiser ontvangen deel van de schenking van € 100.000 gezien moet worden als schuld van erflaatster aan eiser, en of de schenking de expliciete voorwaarde kende dat deze moest worden gebruikt voor de aflossing van de hypotheek van de kinderen dan wel of dat dat enkel een mogelijkheid betrof maar het uiteindelijk ter vrije beschikking van de begunstigde behoorde waarvoor de schenking zou worden. Naar het oordeel van de rechtbank heeft gedaagde onvoldoende gesteld en onderbouwd om van een dergelijke expliciete voorwaarde/bedoeling uit te kunnen gaan. De schenking noch de gestelde voorwaarde is schriftelijk vastgelegd. De rechtbank gaat er bovendien met partijen van uit dat de moeder haar beide zoons gelijk heeft willen behandelen en dat zij niet een van beiden wenste te bevoordelen. Dat past ook bij het feit dat de erflaatster alleen aan eiser is blijven doorschenken. Dat erflaatster bewust het risico zou hebben genomen dat eiser op het moment van haar overlijden nog niet de volle € 100.000 zou hebben ontvangen, blijkt nergens uit. De rechtbank gaat er daarom van uit dat, nu eiser ten tijde van het overlijden nog slechts € 42.500 van het totale schenkingsbedrag van € 100.000 heeft ontvangen, er met betrekking tot de overeengekomen schenking een restschuld van erflaatster aan eiser bestaat van € 52.500. Een uitdrukkelijke schuldenkenning is hiervoor niet nodig. Dat een dergelijke schuld, voor zover al nodig, in de belastingaangifte van erflaatster had moeten blijken, hetgeen niet het geval was, wordt daarbij niet doorslaggevend geacht. Volgens de rechtbank had de schenking niet de strekking dat deze pas na het overlijden zou worden uitgevoerd. De omstandigheid dat erflaatster al tachtig jaar oud was ten tijde van het doen van de schenking, waardoor het op dat moment al aannemelijk was dat een deel van de schenking aan eiser in termijnen niet meer bij leven van erflaatster zou kunnen plaatsvinden, maakt dat niet anders. Nog afgezien dat niet kan worden voorzien hoe oud men wordt, is niet komen vast te staan dat erflaatster, noch eiser en evenmin gedaagde, zich daar ten tijde van het doen

van de schenking van bewust was. Met de strekking van de schenking in termijnen aan eiser kan dan ook niet anders zijn bedoeld dan dat erflaatster deze nog bij leven schenkbelastingvrij heeft willen effectueren en niet pas (deels) na haar overlijden opeisbaar heeft willen laten zijn. Daarmee is geen sprake van een situatie waarop artikel 7:177 BW ziet.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:1713

Zaaknummer: 752179

Rechters: Q.R.M. Falger

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof benoemt een deskundige en stelt voor te leggen vraag vast.

In een tussenarrest heeft het hof het redelijk geoordeeld een perceel aan vier [appellanten] van de vijf erfgenamen gezamenlijk toe te delen, in die zin dat zij als eersten de mogelijkheid zullen krijgen de onroerende zaak tegen inbreng van de vastgestelde actuele waarde in de nalatenschap toegedeeld te krijgen op de wijze zoals de rechtbank heeft bepaald in het vonnis waarvan beroep. De waarde van het perceel zal nog moeten worden bepaald, waarbij het hof, om te voorkomen dat er tussen partijen opnieuw discussie zal ontstaan, de regie heeft genomen over de taxatie. Het hof heeft op dit punt deskundigenonderzoek noodzakelijk geoordeeld en heeft de aan de te benoemen deskundige(n) voor te leggen vraag voorgesteld en partijen in gelegenheid gesteld zich bij akte uit te laten over het aantal, de deskundigheid en – bij voorkeur eensluidend – de persoon van de te benoemen deskundige(n) en over de aan de deskundige(n) voor te leggen vraag of vragen. Na die reactie stelt het hof thans de voor te leggen vraag vast en benoemt de deskundige.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 24-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:4156

Zaaknummer: 200.317.462_01

Rechters: M. van Ham, J.J.M. van Lanen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat nimmer daadwerkelijk uitvoering is gegeven aan de getekende maatschapsovereenkomst hoeft de nalatenschapsvereffenaar geen uitvoering te geven aan het in die overeenkomst opgenomen vermogens- en overnamebeding.

In het kader van de vereffening van erflaatsters nalatenschap oordeelt het hof dat er weliswaar een maatschapsovereenkomst is ondertekend, maar dat niet is gebleken dat een maatschap tussen appellant en erflater daadwerkelijk tot stand is gekomen. Niet is gebleken van (enige) samenwerking, terwijl ook niet is gebleken van verdeling van ontstaan voordeel. Er is geen staat van inbreng zodat onduidelijk is of, en zo ja welke, goederen door appellant en erflater zijn ingebracht. De landbouwgronden van erflater zijn in ieder geval niet ten behoeve van de maatschap gebruikt. Appellant heeft de landbouwgronden wel bewerkt, maar hij heeft de opbrengst als gevolg van de bewerking van de gronden van erflater niet ingebracht in de maatschap, althans daarvan blijkt niet. Dat (enige) uitvoering is gegeven aan de overeenkomst is het hof niet gebleken. Tussen partijen is niet in geschil dat door de maatschap geen administratie is gevoerd en dat er geen jaarstukken zijn opgemaakt. De vereffenaar in de nalatenschap van erflater hoeft geen uitvoering te geven aan het in de maatschapsovereenkomst opgenomen vermogensbeding en overnamebeding.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 10-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3941

Zaaknummer: 200.339.097_01

Rechters: E.H. Schulten, B.E.L.J.C. Verbunt en H.R. Quint

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de Hoge Raad is het verdelings- en overnamebeding in vof-akte mogelijk toch geen gift.

Zie ERF 2023-0531 en ERF 2025-0142 voor het arrest en de feiten alsmede de conclusie van de A-G. Kort en goed gaat het om de toetreding van erflaatster tot een agrarische maatschap met een van haar zonen. Toetreding van erflaatster en inbreng in de vof kwalificeren volgens het hof als een gift. Het in de vof-akte opgenomen overnemingsbeding merkt het hof aan als ‘niet-wederkerig’ en als een quasilegaat dat bij gebreke aan een notariële akte nietig is zodat de betreffende goederen nog tot haar nalatenschap behoren. Thans oordeelt de Hoge Raad dat het hof op meerdere punten niet juist heeft gehandeld/geoordeeld. De Hoge Raad is van oordeel dat het hof buiten de rechtsstrijd is getreden door aan te nemen dat van een bedrijfsopvolging geen sprake is omdat de moeder pas op 77-jarige leeftijd is toegetreden tot de vof. Volgens de Hoge Raad is het hof niet ingegaan op de stelling van de zoon/maat dat ook gekeken moet worden naar het verleden bij de beoordeling van de verpachting en het verdelings- en overnamebeding in de vof-akte. Er was, zo deze zoon/maat, immers voor het aangaan van deze laatste vof ook al sprake van een eerdere gezamenlijke bedrijfsvoering. De conclusie dat de bedrijfsopvolgingsrechtspraak buiten beschouwing blijft, is volgens de Hoge Raad prematuur. Het hof heeft met zijn oordeel een feitelijke grondslag van een vordering aangevuld en daarmee de regel miskend dat het de rechter niet vrijstaat zijn beslissing te baseren op rechtsgronden of verweren die weliswaar zouden kunnen worden afgeleid uit in het geding gebleken feiten en omstandigheden, maar die door de desbetreffende partij niet aan haar vordering of verweer ten grondslag zijn gelegd. Daardoor wordt de wederpartij immers tekortgedaan in haar recht zich daartegen naar behoren te kunnen verdedigen. De Hoge Raad gaat ook in op het oordeel van het hof van de inbreng in de vof als quasilegaat omdat volgens het hof sprake was van een gift bij het verdelings- en overnamebeding en concludeert dat ook de klachten op dit vlak slagen. Tot slot zijn een aantal waarden verkeerd berekend. De Hoge Raad verwijst naar een ander hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:437

Zaaknummer: 24/00590

Rechters: C.E. du Perron, H.M. Wattendorff, F.J.P. Lock, G.C. Makkink en K. Teuben

Advocaten: H.J.W. Alt

Wetsartikelen: 24 Rv

RECHTSPRAAK

Een op grond van artikel 3:194 lid 2 BW verbeurd aandeel in een verzwegen, zoekgemaakt, of verborgen gemeenschappelijk goed gaat van rechtswege over op de overige deelgenoten zonder dat daarvoor een leveringshandeling nodig is.

In cassatie gaat de Hoge Raad inhoudelijk alleen in op het onderdeel waarin wordt betoogd dat het hof heeft miskend dat verbeurdverklaring ex artikel 3:194 lid 2 BW nog niet automatisch betekent dat het verbeurde dan zonder leveringshandeling bij de andere deelgenoot aanwast, en heeft miskend dat het verbeurde deel blijft uitmaken van de nalatenschap totdat deze geheel is verdeeld. Volgens de Hoge Raad is blijkens de wetsgeschiedenis van artikel 3:194 lid 2 BW met die bepaling beoogd dat een oneerlijke deelgenoot niet alleen niet meedeelt in de waarde van de verzwegen, zoekgemaakte, of verborgen goederen, maar ook dat die goederen voortaan slechts toekomen aan de overige deelgenoten. Dat gevolg werd door de wetgever op zijn plaats geacht omdat de oneerlijke deelgenoot ook voor de tijd dat de gemeenschap nog niet is verdeeld, zijn medezeggenschap in het beheer en de participatie in het gebruik en in de vruchten van de goederen heeft verspeeld. Daaruit volgt dat het verbeuren van een aandeel in een gemeenschappelijk goed meebrengt dat de oneerlijke deelgenoot zijn aandeel in de verzwegen, zoekgemaakte of verborgen goederen verliest en dit van rechtswege overgaat op de overige deelgenoten zonder dat daarvoor een verdeling of een leveringshandeling nodig is. Ook overigens blijkt noch uit de wet, noch uit de wetsgeschiedenis dat voor overgang van het verbeurde aandeel op de overige deelgenoten een verdeling of een leveringshandeling nodig is. Op grond van het voorgaande moet worden aangenomen dat een op grond van artikel 3:194 lid 2 BW verbeurd aandeel in een verzwegen, zoekgemaakt, of verborgen gemeenschappelijk goed van rechtswege overgaat op de overige deelgenoten zonder dat daarvoor een leveringshandeling nodig is, en dat dit een in de wet aangegeven wijze van rechtsverkrijging is als bedoeld in artikel 3:80 lid 3 BW.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:420

Zaaknummer: 23/04866

Rechters: M.J. Kroeze, H.M. Wattendorff, S.J. Schaafsma, F.R. Salomons en G.C. Makkink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens het hof zijn schuldeisers belanghebbenden in een procedure over de opheffing van de vereffening of bij een verzoek in hoger beroep tegen een beschikking waarin de opheffing van de vereffening is bevolen.

Het hof gaat in dit tussenarrest in op de vraag of schuldeisers belanghebbenden zijn in een procedure over de opheffing van de vereffening of bij een verzoek in hoger beroep tegen een beschikking waarin de opheffing van de vereffening is bevolen. Het hof verwijst naar artikel 4:209 lid 1 BW en stelt vast dat dit artikel niet vermeldt wie belanghebbende in de zin van die bepaling is. Dit moet uit de aard van de procedure en de wetsbepaling zelf worden afgeleid. Daarbij speelt een rol (1) in hoeverre verzoekster¹ door de uitkomst van deze procedure zodanig in een eigen belang kan worden getroffen dat zij daarin behoort te mogen opkomen ter bescherming van dat belang, of (2) in hoeverre zij anderszins zo nauw betrokken is of is geweest bij het onderwerp dat in deze procedure wordt behandeld, dat daarin een belang is gelegen om in de procedure te verschijnen (de zogeheten tweekringenleer). Het hof is van oordeel dat schuldeisers belanghebbenden zijn in procedures over de opheffing van de vereffening. Met de vereffening zijn de belangen van schuldeisers van de nalatenschap gemoeid. Dat belang is dat hun vorderingen zo veel mogelijk worden voldaan uit de nalatenschap en dat de overige schuldeisers van de erfgenamen zich pas daarna kunnen verhalen. Een schuldeiser kan door de uitkomst van een procedure over de opheffing van de vereffening zodanig in dat belang worden getroffen dat hij daarin behoort te mogen opkomen ter bescherming van dat belang. Bovendien zijn de bijzonderheden van de regeling van deze opheffing ontleend aan die van de opheffing van een faillissement in artikel 16-18 Fw. In artikel 18 Fw is bepaald dat ook schuldeisers kunnen opkomen tegen een beschikking tot opheffing in de zin van artikel 16 Fw.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 13-03-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:1459

Zaaknummer: 200.346.538

Rechters: J.H. Lieber, M.L. van der Bel en L. Hamer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na uitgebracht deskundigenbericht stelt het hof vast dat bij de overdracht door erflaatster van een woning sprake was van een voor de berekening van de legitieme portie in aanmerking te nemen materiële gift.

In deze procedure ligt de vraag voor wat de waarde in het economisch verkeer per 1 december 2004 is van twee woningen die op die datum in verhuurde staat door moeder aan geïntimeerde sub 1 en sub 2 is geleverd voor een koopsom van € 200.000. Appellant meent dat die waarde hoger was en dat sprake is van een materiële schenking aan geïntimeerden, welke schenking betrokken dient te worden bij de berekening van de hoogte van de legitieme portie van appellant. Het hof gaat in op het rapport en de gebruikte methoden om de waarde te bepalen. Het hof acht een waarde in het economisch verkeer op 1 december 2004 van € 355.000 aannemelijk. De woning is echter destijds door moeder aan geïntimeerden verkocht en geleverd voor € 200.000. Geïntimeerden hebben niet betwist dat sprake is van een materiële bevoordeling ingeval de woning een hogere waarde zou hebben dan de verkoopprijs van destijds. Dit heeft tot gevolg dat sprake is van een materiële bevoordeling van € 355.000 minus € 200.000 = € 155.000. Dit bedrag dient bij de hoogte van de legitieme portie betrokken te worden. Het hof stelt de legitieme portie in de nalatenschap van moeder op hetzelfde bedrag vast als de rechtbank heeft gedaan.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 24-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:4154

Zaaknummer: 200.304.194_01

Rechters: M.E. Smorenburg, H.A.W. Vermeulen en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ex-echtgenote van erflater krijgt gelegenheid ook de andere vereffenaar (naast gedaagde) op te roepen in procedure over verdeling nimmer verdeelde huwelijksgemeenschap.

Eiseres is van 1974 tot 1982 in gemeenschap van goederen getrouwd geweest met de in 2017 overleden erflater. Erflater heeft tijdens de huwelijkse periode een woning gekocht. Na de scheiding is erflater in de woning blijven wonen en is daarna nog viermaal getrouwd geweest, en driemaal gescheiden. Twee van de ex-vrouwen zijn inmiddels overleden. Het laatste huwelijk van erflater was met gedaagde met wie hij één kind heeft gekregen. Erflater heeft als erfgenamen achtergelaten gedaagde voor één/honderdste onverdeeld aandeel en zijn kind voor het resterende gedeelte. Zij hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Gedaagde is tot executeur benoemd, maar heeft zich nog niet uitgesproken over de aanvaarding daarvan. Gedaagde woont tot op heden in de woning. Kort en goed stelt eiseres dat zij mede-eigenaresse is van de woning en maakt aanspraak op de onverdeelde helft van de woning. De rechtbank volgt gedaagde niet in haar betoog dat eiseres als nalatenschapsschuldeiser een vereffeningprocedure bij de kantonrechter moeten starten omdat eiseres geen schuldeiser is, zij vordert als deelgenoot de verdeling van een onverdeelde gemeenschap. Eiseres heeft gedaagde gedagvaard, zonder daarbij specifiek aan te geven in welke hoedanigheid zij wordt aangesproken. Nu de nalatenschap beneficiair is aanvaard, geldt in beginsel dat de erfgenamen gezamenlijk als vereffenaars bevoegd zijn om de nalatenschap te beheren en daarover te beschikken (art. 4:198 BW). Een redelijke uitleg van de dagvaarding brengt met zich dat gedaagde behoorde te begrijpen dat zij was gedagvaard in haar hoedanigheid van vereffenaar van de nalatenschap van erflater. Nu gedaagde als vereffenaar niet zelfstandig bevoegd is, had in ieder geval ook het kind in zijn hoedanigheid van vereffenaar moeten worden gedagvaard. De rechtbank stelt eiseres daarom in de gelegenheid om het kind alsnog overeenkomstig artikel 118 Rv op te roepen. Volgens gedaagde moeten ook de andere ex-echtgenotes in deze procedure worden opgeroepen. Het onverdeelde aandeel van erflater in de eerste huwelijkse gemeenschap is ingebracht in de tweede huwelijkse gemeenschap, enzovoort. Er kan daarom volgens gedaagde geen beslissing worden genomen over de verdeling van de woning zonder dat de andere ex-echtgenotes partij in de procedure zijn. Naar het oordeel van de rechtbank is geen sprake van een processueel ondeelbare

rechtsverhouding, omdat de onderhavige zaak uitsluitend de rechtsverhouding tussen eiseres en de (erfgenamen van) erflater betreft. De andere ex-echtgenotes zijn niet bij die rechtsverhouding betrokken. Het betreft een verdeling van de huwelijksgemeenschap, zoals die tussen eiseres en erflater heeft bestaan. De verdelingsbeslissing in de onderhavige zaak zal de andere ex-echtgenotes dan ook niet binden. Voor zover dat nog niet is gebeurd, zullen de ex-echtgenotes zelf met de erfgenamen van erflater tot een verdeling van de ontbonden huwelijksgemeenschap in hun onderlinge rechtsverhouding kunnen komen (in dezelfde zin: Gerechtshof Den Haag 8 december 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:2720).

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 05-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:3959

Zaaknummer: C/09/670919 / HA ZA 24-691

Rechters: J.J. Kuipers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat onduidelijk is wie de rechtsopvolgers van de overleden appellant zijn, bepaalt het hof dat de procedure op zijn naam wordt voortgezet en niet op naam van de door de advocaat aangeduide rechtsopvolgers.

Het gaat over de voortzetting van een procedure waarin een der partijen is overleden. Advocaat X heeft laten weten dat zijn cliënt/appellant is overleden en heeft gevraagd de procedure op de voet van artikel 225 Rv voor drie maanden te schorsen teneinde te onderzoeken wie de erfgenamen van appellant zijn en of de erfgenamen de procedure willen voortzetten. Vervolgens heeft X namens de erfgenamen aangezegd dat de procedure wordt hervat. Volgens X hebben, gelet op het testament van appellant, een aantal door hem aangeduide personen als de opvolgend procespartij (appellanten) te gelden. Deze personen wensen als rechtsopvolgers onder algemene titel de procedure voort te zetten. Het hof gaat in op diverse onduidelijkheden die spelen bij het bepalen van de rechtsopvolgers van appellant en is van oordeel dat de procedure niet kan worden hervat door de in akte genoemde personen, althans niet op dit moment. Onvoldoende duidelijk is of die personen daadwerkelijk de rechtsopvolgers van appellant zijn. Het hof bepaalt daarom dat de procedure op naam van appellant wordt voortgezet. In geval van rechtsopvolging kan immers op naam van de oorspronkelijke procespartij worden doorgeprocedeerd tot het einde van de desbetreffende instantie. Ingevolge artikel 236 Rv is de in die instantie gewezen uitspraak ook bindend voor rechtsopvolgers.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 24-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:4153

Zaaknummer: 200.292.972_01

Rechters: J.W. van Rijkom, M. van Ham en N. Zekić

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoge Raad doet zaken af ex artikel 81 RO

In zaak onder ERF 2024-0025 met conclusie A-G ERF 2025-0123 alsmede die onder ERF 2023-0519 met conclusie onder ERF 2025-0141 komt de Hoge Raad (in resp. ECLI:NL:HR:2025:421 en ECLI:NL:HR:2025:441) tot het oordeel dat de klachten niet tot cassatie kunnen leiden en dat niet hoeft te worden gemotiveerd waarom hij tot dit oordeel is gekomen, artikel 81 lid 1 RO.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:421

Zaaknummer: 24/00668

Rechters: T.H. Tanja-van den Broek, C.E. du Perron en F.R. Salomon

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vorderingen tot huurvoortzetting na overlijden.

In deze zaak wijst de kantonrechter het verzoek af omdat de dochter onvoldoende heeft onderbouwd dat zij haar hoofdverblijf had in de woning. Inschrijving in de Brp is onvoldoende en de overgelegde betaaloverzichten tonen weliswaar aan dat betalingen zijn gedaan in de omgeving van de woning, maar die betalingen zijn niet gedaan in de relevante periode, maar in de periode na het overlijden van de moeder. Ook de gemeenschappelijke huishouding is nauwelijks onderbouwd.

In ECLI:NL:RBGEL:2025:1568 wordt in kort geding het verzoek van de verhuurder tot ontruiming door de dochter van de overleden huurster toegewezen. De voorzieningenrechter geeft aan dat bij toewijzing van een vordering tot ontruiming in kort geding grote terughoudendheid wordt betracht en dat in een kortgedingprocedure geen plaats is voor een diepgaand onderzoek naar de betwiste feiten. Voor toewijzing kan dan ook slechts plaats zijn, indien met grote mate van waarschijnlijkheid kan worden aangenomen dat in een bodemprocedure eveneens de ontruiming zal worden bevolen, terwijl verder sprake moet zijn van een zodanig ernstige tekortkoming dat de beslissing in de bodemzaak niet kan worden afgewacht. In deze zaak betwist de dochter/gedaagde niet dat de huurovereenkomst van rechtswege per 31 december 2024 is geëindigd en dat zij eigenlijk geen recht heeft om in de woning te verblijven. Het is duidelijk dat de dochter een groot emotioneel belang heeft bij het behoud van de woning, maar dat is geen juridische grondslag om daar langer te mogen blijven wonen. De verhuurder heeft als eigenaar van de woning het recht om vrijelijk over de woning te kunnen beschikken en de woning op korte termijn aan iemand anders te kunnen verhuren. Van haar kan niet worden verlangd dat zij de dochter nog langer zonder rechtsgrond in de woning laat wonen.

In ECLI:NL:RBROT:2025:3047 wordt het verzoek toegewezen omdat uit diverse verklaringen blijkt dat de overleden huurster/moeder en dochter/eisers een duurzame gemeenschappelijke huishouding voerden. De ambulant behandelaar gebruikt het woord symbiose. Dit is – zo de kantonrechter – een mooi woord om de verhouding tussen moeder en dochter te omschrijven: inniger met elkaar verbonden dan de gemiddelde ouder met zijn kind; inniger waarschijnlijk dan het gemiddelde stel met elkaar verbonden is. Dat het de bedoeling was dat eiseres ooit

weer uit zou vliegen is gelet op wat naar voren is gebracht niet aannemelijk. Er was sprake van een duurzame gemeenschappelijke huishouding van moeder en dochter, bedoeld om zo te blijven tot een van de twee zou overlijden. Dat eiseres gedwongen door de situatie destijds bij haar moeder is gaan wonen en dat moeder op het einde van haar leven afhankelijk was van de zorg van eiseres, maakt dit niet anders. Ook blijkt niet dat eiseres de huur in haar eentje niet kan betalen. Interessant is dat de kantonrechter de vordering tegen X [een van de twee gedaagden] niet in behandeling neemt. X is namelijk niet de verhuurder van de woning zodat eiseres wat haar vordering tegen X betreft niet-ontvankelijk wordt verklaard. X heeft voor de dagvaarding al aangegeven geen verhuurder (meer) te zijn. Eiseres had, hoewel de kantonrechter uiteraard begrijpt dat zij dit voor de zekerheid wel gedaan heeft, X daarom niet hoeven dagvaarden. X heeft kosten moeten maken om zich te verdedigen in deze zaak. Het is daarom op zijn plaats om eiseres in die kosten te veroordelen. De kantonrechter stelt deze kosten vast op € 204 aan salaris voor de gemachtigde van X, voor het schrijven van de conclusie van antwoord. Omdat X had kunnen volstaan met deze conclusie, omdat duidelijk is dat zij de verhuurder niet is en zich had kunnen afmelden voor de zitting, wordt voor het bijwonen van de zitting geen salaris voor de gemachtigde toegekend.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 20-02-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:1116

Zaaknummer: 11279754 \ CV EXPL 24-11101

Rechters: J.F. Kuiken

Wetsartikelen: